

Lukion historian opetus luo opiskelijalle edellytyksiä ymmärtää eri aikakausien luonnetta, oman aikansa ongelmia ja muutosprosesseja sekä auttaa häntä hahmottamaan kansainvälistä maailmaa. Historia on yksilöllistä, kansallista ja eurooppalaista identiteettiä luova oppiaine. Opetuksen lähtökohtana ovat historian luonne tieteenalana ja sen tiedon muodostumisen perusteet. Sen vuoksi huomiota kiinnitetään tietojen kriittiseen pohdintaan ja tulkintaan sekä pyritään ottamaan huomioon ilmiöiden moniperspektiivisyys. Historian keskeisiä käsitteitä ovat aika, muutos ja jatkuvuus sekä syy-yhteydet. Muutoksen analyysia korostavana oppiaineena historia luo mahdollisuuksia käsitellä tulevaisuutta sekä arvioida tulevaisuuteen liittyviä mahdollisuuksia.

Työskentelytavat:

Monipuolisilla opiskelumenetelmillä sekä itsearviointin avulla opiskelijaa ohjataan historiassa löytämään omaan oppimistyyliinsä sopiva opiskelumenetelmä sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Historian opetuksessa painotetaan opettajajohtoisten menetelmien ohella opiskelijoiden itsenäistä työskentelyä sekä työskentelyä erilaisissa ryhmissä. Tieto- ja viestintäteknologian hyväksikäyttöön opiskelijoita ohjataan käyttämällä tietokonetta apuna opetuksessa ja oppimisessa kun se on pedagogisesti tarkoituksenmukaista.

Kursseja voi tarvittaessa suorittaa itsenäisesti. Opiskelija sopii opettajan kanssa sen, mitä harjoituksia, esimerkiksi esseitä, tutkielmia tai kirjallisuuden lukemista, itsenäinen opiskelu edellyttää kurssin oppikirjan tenttimisen lisäksi. Historian kursseja voi myös etäopiskella. Etäkurssi koostuu opettajan ohjauksessa oppimisalustan avulla suoritettavista osioista ja niihin liittyvistä tehtävistä sekä mahdollisista lähiopetustuokiosta ja kurssikokeesta. Kunkin kurssin suoritustavasta sovitaan tarkemmin erikseen kunkin kurssin alussa.

Suoritusjärjestys

Pakollisten, syventävien ja soveltavien kurssien suoritusjärjestys on vapaa. Suositus pakollisten kurssien suoritusjärjestykseksi on kurssinumerojärjestys HI1, HI2, HI3 ja HI4.

Syventävistä kursseista kurssia HI5 suositellaan suoritettavaksi jo ensimmäisenä opiskeluvuotena ja mielellään ennen kurssia HI4. HI6 sopii yhtä hyvin toiseen kuin kolmanteen vuoteen.

Soveltavat kurssit on ajateltu lähinnä ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen suoritettaviksi.

Arviointi

Pakolliset kurssit sekä valtakunnalliset ja koulukohtaiset syventävät kurssit arvioidaan numerolla. Koulukohtaiset soveltavat kurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Pakolliset kurssit

HI1. Ihminen, ympäristö ja kulttuuri

Kurssi tarkastelee ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta sekä tämän tuloksena tapahtunutta kulttuuriympäristön rakentumista ja kehittymistä esihistoriasta nykyaikaan.

HI2. Eurooppalainen ihminen

Kurssi tarkastelee eurooppalaisen kulttuurin keskeisiä saavutuksia sekä eurooppalaisen ihmisen maailmankuvan muutosta ja sen taustalla vaikuttanutta tieteellistä ja aatehistoriallista kehitystä. Kurssilla tutustutaan eurooppalaisen kulttuurin tuotoksiin erityyppisen historiallisen lähdeaineiston avulla. Kulttuuri ymmärretään laaja-alaisena käsitteenä.

HI3. Kansainväliset suhteet

Kurssi tarkastelee kansainvälisen politiikan keskeisiä tapahtumia, taustoja ja muutoksia 1800-luvun lopulta lähtien. Kurssilla analysoidaan kansainvälisen politiikan ilmiöitä taloudellisen, aatteellisen ja valtapoliittisen kilpailun perusteella. Kurssin keskeisiä tarkastelunäkökulmia ovat demokratia ja totalitarismi, ihmisoikeudet ja ihmisoikeussopimukset, joukkotuhonta, holokausti ja muut kansanvainot äärimmäisyyksien aikakaudella.

HI4. Suomen historian käännekohtia

Kurssin tarkoituksena on analysoida Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja 1800-luvulta nykyaikaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman muuttuminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen sääty-yhteiskunnasta kansalaisyhteiskuntaan sekä taloudelliset ja kulttuuriset murrokset.

Syventävät kurssit

HI5. Suomen vaiheet esihistoriasta autonomian aikaan

Kurssi tarkastelee Suomen historian keskeisiä kehityslinjoja ennen vuotta 1809 sekä suomalaista kulttuuriperintöä. Kurssiin sisältyy museovierailuja niin Keravalle kuin kauemmas. On myös mahdollista järjestää vierailukäynti esimerkiksi Turkuun tai Tallinnaan, jotka hyvin havainnollistavat muun muassa keskiaikaista elämää ja suomalaisten yhteyksiä muihin Eurooppaan.

HI6. Kulttuurien kohtaaminen

Kurssilla tarkastellaan valinnaisesti jonkin tai joidenkin kulttuuripiirien ominaispiirteitä ja nykyaikaa sekä kulttuurien välistä vuorovaikutusta. Kulttuuri ymmärretään kokonaisvaltaisena käsitteenä. Käsiteltävät kulttuurialueet valitaan Euroopan ulkopuolelta. Kurssilla voidaan tehdä tutkielma, esitys tai portfolio. Mahdollisuuksien mukaan vieraillaan teemaan liittyvissä museoissa tai näyttelyissä tai jopa elokuvissa.

Koulukohtaiset syventävät kurssit

HI7. Antiikin historia

Kurssilla tarkastellaan antiikin Kreikan ja Rooman historiaa. Pääpaino on aate- ja kulttuurihistoriassa. Kurssilla arvioidaan myös antiikin kulttuurin merkitystä länsimaisen sivistyksen rakentumisessa ja sen jälkivaikutusta eurooppalaisessa kulttuuriperinnössä. Kurssilla toututetaan opintomatka joko Ateenaan tai Roomaan. Laaditaan tutkielma tai esitelmä jostakin annetusta tai sovitusta aiheesta.

HI8. Suurvaltojen historiaa

Kurssilla tarkastellaan valittujen suurvaltojen vaiheita. Perusoletus on, että käsiteltävät suurvallat ovat Yhdysvallat ja Venäjä, mutta muitakin vaihtoehtoja on. Kurssia suositellaan kolmannen vuoden opintoihin.

HI9. Historia kerraten

Kurssilla kerrataan keskeiset lukion historian aihealueet ja harjoitellaan vastaamista erilaisiin ainereaalien historian kysymyksiin. Harjoituksissa keskitytään muun muassa teksti- ja kuvadokumenttien analyysiin ja tulkintaan sekä vastausten jäseneltyyn esittämiseen. Kurssi on tarkoitettu varsinkin jokaiselle historian ylioppilaskirjoituksissa kirjoittavalle, mutta yhtä hyvin kaikille historiasta kiinnostuneille. Kurssi pidetään juuri ennen ylioppilaskirjoituksia. Se päättyy kokeeseen, joka on ylioppilaskokeen kaltainen ja jolla pyritään siihen valmistautumaan.

Koulukohtaiset soveltavat kurssit

HI10. Faktaa ja fiktiota

Kurssilla ohjataan opiskelijoita analysoimaan kriittisesti elokuvia, joissa kuvataan jotakin historiallista aikakautta tai tapahtumaa. Opiskelijat valitsevat yhden historiallisen aiheen, josta tehtyjä elokuvia ja tutkimuksia he vertailevat. Kurssilla tehdään yksin tai ryhmässä analyysi elokuvien historiallisesta todellisuudesta. Erillistä loppukoetta ei ole. Kurssia suositellaan toisen tai kolmannen vuoden opintoihin.

HI11. Sukututkimus

Kurssilla opitaan sukututkimuksen teon perustaitoja teoriaopetuksen ja erilaisten käytännön harjoitteiden avulla. Kurssilla harjoitellaan historian tutkimuksen perustaitoja oman sukututkimuksen ja sitä täydentävän selvityksen tekemisessä. Erillistä loppukoetta ei ole. Kurssia suositellaan toisen tai kolmannen vuoden opintoihin.

HI12. Maailmantilanne nyt

Kurssilla tarkastellaan ajankohtaisia maailmanpolitiikan tapahtumia: maailmanpolitiikan arkipäivää ja kipupisteitä. Huomiota kiinnitetään sekä kestokriiseihin että kurssin toteuttamisaikana tapahtuviin ilmiöihin. Kurssin aikana seurataan aktiivisesti joukkoviestimiä, joiden uutisten perusteella valitaan keskeiset kurssisisällöt. Kurssiin mahdollisesti sisältyy vierailu esimerkiksi jonkin lehden toimitukseen. Kurssia suositellaan toisen tai kolmannen vuoden opintoihin.

HI13. Suomen turvallisuuspolitiikka

Kurssilla tarkastellaan Suomen turvallisuuspoliittisen aseman kehitystä vuosituhaten ajan ristiretkistä Euroopan Unioniin, Lallista Haloseen. Painopisteinä ovat 1900-luvun Suomen turvallisuuspoliittiset ratkaisut ja erityisesti 2000-luvun alun uhkakuvat, haasteet ja mahdollisuudet. Kurssia suositellaan kolmannen vuoden opintoihin.